

dersdeo

öğrenmenin en kolay yolu ol!

COĞRAFYA

TÜRKİYE'DE DALGALARIN OLUŞTURDUĞU ŞEKİLLER VE KIYI TİPLERİ

a) DALGALARIN OLUŞTURDUĞU AŞINIM ŞEKİLLERİ:

✓ Dalgaların yüzey şekilleri oluşturmasında rüzgarın da dolaylı olarak etkisi unutulmamalıdır.

I.Falez: Kıyıya paralel uzanan yamaç ve dağlara dalgaların çarparak oluşturduğu dik yar ve uçurumlara denir.

- Doğu Karadeniz
- Batı Karadeniz
- Antalya Bölümü

Falez

TÜRKİYE FİZİKİ HARİTASI

b) DALGALARIN OLUŞTURDUĞU BİRİKİM ŞEKİLLERİ:

- Dalgaların birikim yapabildiği yerler kıyı derinliği az olan yerlerdir.

I.Tombolo(saplı ada): Dalgaların getirdiği malzemeleri yığarak açıkta bulunan bir adayı kıyıya bağlaması sonucu oluşur.

- Sinop Yarımadası
- Kapıdağ Yarımadası (Balıkesir)

TÜRKİYE FİZİKİ HARİTASI

2. Lagün(Deniz kulağı) :

Dalgaların taşıdığı kumları bir körfez ya da koyun önüne biriktirmesi ve kapatması sonucu oluşur.

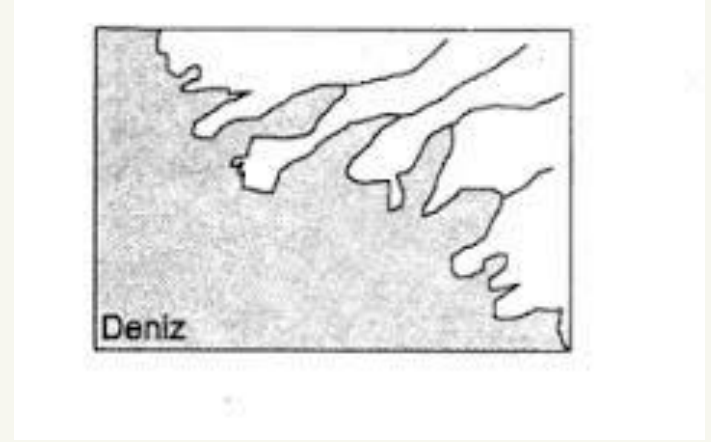
- Durusu (Terkos) Gölü
- Büyük ve Küçük Çekmece gölleri
- Fethiye – Ölüdeniz
- ✓ Bu birikim şekli limanlı kıyı tipinin oluşmasında da etkilidir.
- ✓ Bu şekilde oluşan göllere kıyı set gölü de denir.

TÜRKİYE'DEKİ KIYI TİPLERİ

I. Ria tipi kıyı: Eski akarsu vadilerinin, epirojenez sonucu deniz suları altında kalması ile oluşur.

- İstanbul Haliç, Tarabya, İstinye kıyıları ve Çanakkale Boğazı kıyıları
- Muğla kıyıları

TÜRKİYE FİZİKİ HARİTASI

2.Dalmaçya kıyıları: Kıyıya paralel dağ sıralarının epirojenez sonucu deniz altında kalarak kıyıya yakın adalara dönüşmesi ile oluşur.

- Antalya Kaş kıyıları

Kıyı Dalmaçya

TÜRKİYE FİZİKİ HARİTASI

3. Limanlı kıyı: Akarsu ağızlarındaki vadi ve koyların dalgaların getirdiği kumlarla kapatılarak, korunaklı limanlar haline gelmesi sonucu oluşmuştur.

- Büyük ve Kùçük Çekmece
- Durusu kıyıları
- Sinop kıyıları

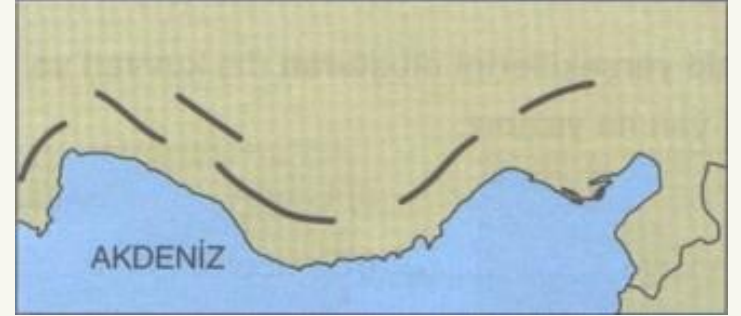

4.Boyuna kıyı: Dağ sıralarının kıyıya paralel uzandığı yerlerde görülür.

- Akdeniz kıyıları
- Karadeniz kıyıları

- Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım zordur.
- Kıyıda doğal liman ve körfez azdır.
- Deniz etkisi iç kesimlere giremez, kıyıda kalır. Bu nedenle kıyı fazla yağış alır.
- Limanların hinterlandı dardır.
- Falezler daha çok kıyıda oluşur.

5.Enine kıyı: Dağ sıralarının kıyıya dik uzandığı yerlerde görülür.

- Ege kıyıları

- Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım kolaydır.
- Kıyıda doğal liman ve körfez fazladır.
- Deniz etkisi iç kesimlere girebilir. Bu nedenle kıyı yerine yağış her yere yayılır.
- Limanların hinterlandı geniştir.
- Kıyıda falez oluşumu azdır.

TÜRKİYE FİZİKİ HARİTASI

